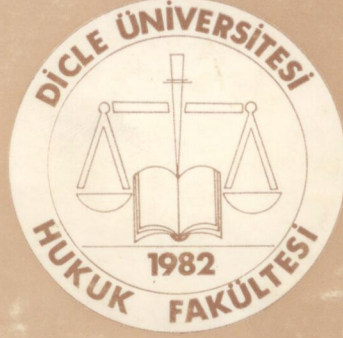

Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

**DICLE ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
DERGİSİ**

YIL : 1983

SAYI : I

DIYARBAKIR

Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

**DİCLE ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
DERGİSİ**

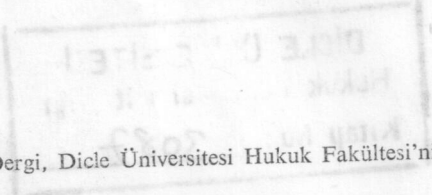
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Fakültesi Dergisi
Kitap No: 3087

YIL : 1983

SAYI : I

DIYARBAKIR

DICLE ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Bu Dergi, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin süreli yayın organıdır.

SAYI : I

YIL : 1983

Yayın Kurulu Dergi'nin basımında gösterdikleri çaba ve özveri için, Üniversite Basımevi Müdürü Sayın Durmuş Diker ve Basımevi'nin tüm çalışanlarına teşekkür etmeyi borç bilir.

DİYARBAKIR

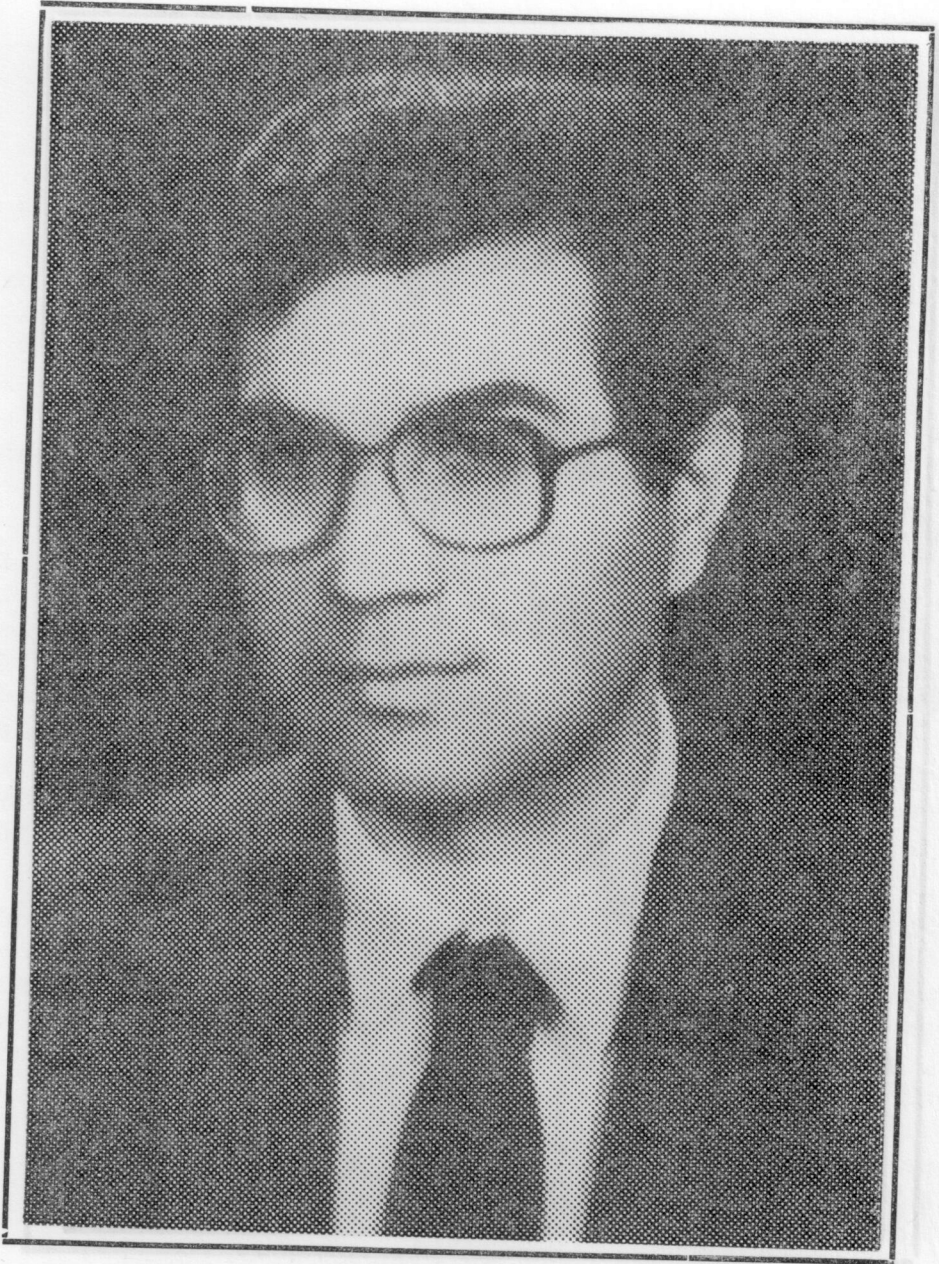

Türk Hukuku Devriminin Yaratıcısı Ulu Önder

ATATÜRK

Kurucu Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı
Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI

Kurucu Rektör

Prof. Dr. Halil CİNİLER

Kurucu Dekan

Prof. Dr. Aydın ZEVKLİLER

REKTÖR

Prof. Dr. Halil CİN'in

Dicle Üniversitesi

Hukuk Fakültesini

AÇIŞ KONUŞMASI

Sayın Vali, Komutan,

Değerli Öğretim Üyeleri, kıymetli misafirler ve sevgili öğren-ciler.

Bugün Diyarbakır Dicle Üniversitesinin Hukuk Fakültesini 3 Profesör, 8 Doçent, 4 Yardımcı Doçent ve 3 Araştırma görevlisinden oluşan güçlü bir öğretim kadrosu ve 200 öğrencisi ile öğretime açmanın gurur ve heyecanını yaşıyoruz. 41 sayılı ve 1982 tarihli kanun hükmünde kararname ile Üniversitemiz 7 Fakülte, 4 Yüksekokul ve 3 Enstitüden oluşturulmuştur. Fakültelerimizden Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi önümüzdeki yıl öğretime başlatılacaktır. Bugün öğretime açtığımız Hukuk Fakültemiz Üniversitemizin yeni kurulan Fakültelerinden biri olup, çalışmalarını ile Üniversitemize büyük bir güç katacaktır.

Avrupa ve Amerika'da olduğu gibi Türkiye'de de Hukuk Fakültelerinin önemi bir başkadır. ATATÜRK inkilâplarının en büyüklerinden biri şüphesiz ki Hukuk İnkilâbidir. Bu inkilâbın yerleşmesinde ve başarısında hukuk fakültelerimize büyük görevler düşmüştür. Bugün hukuk teori ve tatbikatını ehliyetle yürütecek kaliteli ve dürüst düşünceli memleketsever hukukçulara olan ihtiyacımız dünden daha çoktur. Türk tarihinde özellikle Osmanlı tarihinde iyi veya kötü hukukçunun rolü çok açıklıkla görülebilir. Osmanlı Devletinin yükselme dönemlerinde, aynı zamanda büyük hukukçu olan Şeyhülislâmlar Padişahlara idarede gerçek birer danışman rolünü oynamışlardır. Onlar sayesinde, devrin hukuku olan İslâm hukuku zamana ve ihtiyaçlara göre gelişme ve değişme konusundaki dinamizmini sürdürebilmiştir. Bilgili ve güçlü kişiliğe sahip olan hukukçu Şeyhülislâmlar, Padişahları hukuk dışına çıkmamaya zorlamışlardır.

Hukuk Fakültesiz Üniversite tam sayılmaz. Hukuk ilmi toplum hayatının zorunlu sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Birlikte yaşamak zorunda olan en küçük topluluklar dahi meselâ aile, düzenli ve huzurlu bir hayat için birtakım kurallara ihtiyaç duyarlar. Bu kurallar olmadan düzen yerine düzensizlik, hürriyet yerine anarşi ortaya çıkar. Hukuk, insanoglunu doğumundan ölümüne kadar takip eder. Hattâ insanın eşya veya mallarla olan ilişkilerinin hukuki düzenlemesi O'nun ana rahminde bulunduğu ana kadar gider. Bu sebeptendir ki, hukuk, hayat ilmidir. Hayatta hukuku alâkadar etmeyen hemen hemen hiçbir fiil yoktur. İyi hukukçular kanunların gelişen ve değişen ihtiyaçlara cevap verecek tarzda uygulanmasına, toplum ve devlet hayatının eşitlik ve adalet üzere yürümesine büyük katkıda bulunurlar. Devlet hayatında hukuk ve adaletin ne kadar önemli olduğu Türk Devlet telâkkisinde «Adalet Mülkün Temelidir.» sözüyle ifadesini bulmuştur.

İyi hukukçu yetiştirilmesinde hukuk fakültelerine düşen sorumluluk oldukça önemlidir. İyi hukukçu hiçbir tesir altında kalmadan, sempati ve antipatilerini, şahsi çıkar düşüncelerini bir kenara bırakarak, hukukî anlaşmazlıklara veya sorunlara objektif olarak bakabilen ve buna göre hükmünü verebilen kimsedir. Dün hukuka uygun dediğine bugün hukuka aykırı diyen veya bunun tersini söyleyen, hukuku şahsi, siyasi veya zümrevi çıkarlarına hizmet vasıtası telâkki eden hukukçu tipi, toplum ve insanların, hukuka saygısını dolayısıyla Devlete güvenini ortadan kaldırıp toplumda huzursuzluk kaynağı olur. Bu hukukçu tipi İnsan hak ve hürriyetlerine, Devletin varlığına ve Milletın bütünlüğüne yönelen tehlikeli eylemleri dahi, hukukun üstünlüğü kavramına sığınarak himaye etmeye çalışır ve Cumhuriyetin müeyyidesi olacak kanunların verdiği hak ve hürriyetler Cumhuriyete ve demokratik nizamı karşı kullanır. Hukuk Fakültelerinin ve hukukun önemini, Büyük ATATÜRK 1925 yılında Ankara Hukuk mektebinin açılışında şu veciz ifade ile anlatıyor: «Cumhuriyetin müeyyidesi olacak bu müessesenin küşadında duyduğum saadeti hiçbir müessesesin açılışında duymadım.» Zira ATATÜRK hukuk İnkilâbını yeni devletin temeli ve Cumhuriyetin koruyucusu, Türk Milletinin çağdaşlaşmasının büyük ve vazgeçilmez şartı telâkki ediyordu. Türkiye'nin yepyeni bir hukuk düzenini seçmek zorunda kalması, Osmanlı Devletindeki hukukçuların kendilerine düşen önemli görevi yani ihtiyaçların gerisinde bırakılmış hukuku yeni ihtiyaçlara göre geliştirmeyi ve düzenlemeyi başaramamış olmalarından kaynaklanmıştır.

Değerli Öğretim Üyeleri ve Yardımcıları, iyi hukukçu yetiştirmenin önemini müdrük olduğunuza şüphem yoktur. Öğrencilerinize hukuk ilminin icapları neyse onları öğretiniz. Onlara sağlam bir hukuk mantığı ile düşünebilme alışkanlığını veriniz. Hukuk nizamının Devlet nizamı olduğu, hukuk kurallarının ihlâlinin yerine göre kişi, toplum ve Devlet menfaatinn ihlâli olacağı, hakların daima kanunî yollardan aranmak gerektiği düşüncesine sahip hukukçular yetiştiriniz. Türk Milleti yakın geçmişinde işine geleni hukuka uygun, gelmeyen hukuka aykırı sayan çift standartlı kötü hukukçu tipinin çok büyük zararlarını görmüştür. Türk hukukunda kişilere tanınan Anayasal hak ve özgürlüklerin Devletin Ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne ve Cumhuriyete zarar verecek şekilde veya totaliter rejimler kurmak için kullanılmayacağına bir Anayasa emri ve Türk Milletinin mevcudiyetinin vazgeçilmez şartı olduğunu genç dimağlara işleyiniz.

Değerli meslektaşlarım, öğretimde kullanacağınız dil, herkesin anlayabileceği yaşayan Türkçe olmalıdır. Özellikle son 10 - 15 yıldanberi genel olarak Türk dilinin tümü üzerinde olduğu gibi hukuk dilinde de şuurlu veya şuursuz yaratılmış olan ve Türk dilinin temel yapı ve ilkelerine aykırı olan aşırı uydurmacılık ceryanının tehlikelerinden uzak durunuz. 1982 Anayasasının kullanmış olduğu Türkçeyi hukuk öğretiminde esas kabul ediniz.

Sevgili öğrenciler, asli vazifeniz, öğrenmek, iyi ve dürüst hukukçular olarak yetişmektir. Gönülleri hakkın kutsallığı, insan sevgisinin fazileti, Türk Devlet ve Milletine mensup olmanın gurur ve şuuru ile dolu hukukçular olarak yetişmenizi beklemrek hakkımız ve sizi bu şekilde yetiştirmek görevimizdir. Vatanımızın çeşitli yerlerinden gelerek bu kutsal bilgi ocağında toplandınız. Burada geçerli olan ve korunan değerler, ilmî çalışma, karşılıklı sevgi ve saygı olmaktadır. Teneffüs edeceğiniz hava kardeşlik ve dostluk havasıdır. İdaremez, hocalarınız sizin en yakın dostlarınızdır. İdareye, hocalarınıza davranışlarınız Türk - İslâm ahlâk ve terbiyesinin vazgeçilmez şartları olan saygı, sevgi ve kadirşinashlık ölçülerinden ayrılmayacaktır. Hukuk öğrencisi olarak, her kusurlu vey yanlış davranışın mutlaka bir müeyyidesi olabileceğini ve bu müeyyidelerin aslâ taviz verilmeden uygulanacağını aklınızdan hiç çıkarmayınız. Tahsil edeceğiniz ilim dalının cazibesinden de yararlanarak, Türk Devlet ve Milletine ve demokrasiye düşman olan kişi veya örgütler size yaklaşmak, nüfuz etmek ve kendi emelleri için sizi kullanmak isteyebilirler. Bunun acı örneklerini hep birlikte yaşadık, öğretim üye-

Hukuk Fakültesi Üniversite tam sayılmaz. Hukuk ilmi toplum
lerimizin size tutacağı pozitif hukuk ilminin ışığı ve sahip olduğunuz memleket, Millet ve ATATÜRK sevgisini, sizleri bu tuzaklara düşmekten koruyacak başlıca güvenceler olarak görüyorum.

Fakültemiz binası ik - üç ay gibi kısa bir zaman içinde öğretim hemen bütün ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde hazırlanmıştır. Süratle gerçekleştirilen bu zor işin başarılmasında büyük emekleri geçen başta Üniversitemiz Genel Sekreteri İsmail Taş ve çalışma arkadaşlarına ve tadilat işini yürütmüş olan CEKA İnşaat firmasına teşekkürlerimi sunuyorum. Genel olarak bütün çalışmalarımızda bize destek olan Sayın Diyarbakır Vali'si ve Yardımcılarına, Sıkıyönetim Komutanı ve diğer Komutanlara, Belediye Başkanına ve Diyarbakır'da bulunan Bölge ve İl Müdürlerine şükranlarımı arz ederim.

Fakültemizin bu ilk öğretim yılının Üniversitemize, Diyarbakır'lılara ve bütün Türk Milletine kutlu olmasını, öğrencilerimizin başarıları yüksek, gönülleri İnsan ve Memleket sevgisiyle dolu gençler olarak yetişmesini diler, saygılar sunarım.

Prof. Dr. Halil CİN

(Dicle Üniversitesi Rektörü)

İÇİNDEKİLER

- REKTÖR Prof. Dr. Halil CİN'in Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesini açış konuşması..VII
— D. Ü. Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Aydın ZEVKLİLER'in 1982-1983 Öğretim Yılı Açılış Dersi: Metni Tedavi amaçlı müdahalelerle kişilik hakkına saldırının sonuçları.....1

KAMU HUKUKU VE SİYASET BİLİMİ

- KABOĞLU İ. Ö., La liberté d'association et la démocratie.....41
— KABOĞLU İ. Ö., Dernekler Dönemeci.....87
— TULUAY M., Medeni Yargılama Hukukunda dava ilişkisi.....101
— TURHAN M., Stabilization of the parliamentary system in Turkey.....133
— TURHAN M., Parlamenter hükümet ve "iki parti sistemi".....151
— VERDI J., Socratic Seduction Lovers, One and All.....157
— YENİSEY F., Uyuşturucu maddeler sorununun ceza hukuku yönü.....171
— İSEN G.B., Terörizm: Değişik boyutlarıyla çağdaş bir sorun 197

ÖZEL HUKUK

- FRANKO N., Sağ kalan eşin intifa hakkının irada tahvili 235
— KILIÇOĞLU A., Tüzel kişi manevi tazminat isteyebilir mi? 287
— KOÇHİSARLIOĞLU C., La personne du responsable selon l'art. 320 CCT (art.333 CCS) droit comparé 295

İKTİSAT VE MALİYE

- GÖKDERE A., Türkiye'de ücretlerin gelişimi (1963-1981) 313

ÇEVİRİLER

- ERDOĞMUŞ B., Roma Ceza Hukuku ve Ceza Usul Hukukuna bir kuşbakışı 329
— KILIÇOĞLU A., Basın yoluyla şeref ve haysiyetin ihlali, yayınlayanın (nâşirin) sorumluluğu 337

KARAR İNCELEMELERİ

- TULUAY M., Evlilik birliğinin korunmasına ilişkin tedbirlerden olan nafaka davalarında görevli mahkeme 347
— TURHAN M., Parlamentonun feshiyle ilgili bir dava.....351